

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/74/2016
Identifikačné číslo spisu: 1514224800
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petříková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1514224800.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: F. J., bývajúceho v B., zastúpeného Mgr. Miroslavom Golianom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Budatínska 16, proti žalovanej: Neziskovej organizácii Aptech Europe n.o., so sídlom v Bratislave - Petržalke, Panónska cesta 17, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Roštár - Slovák, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Révová 7, o zaplatenie 2300 eur s príslušenstvom vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 56 C 215/2014, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2015 sp. zn. 9 Co 185/2015, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2015 sp. zn. 9 Co 185/2015 a uznesenie Okresného súdu Bratislava V z 09. marca 2015 č. k. 56 C 215/2014-27 a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj "okresný súd" alebo „súd prvej inštancie“) platobným rozkazom z 03. decembra 2014 č. k. 26 Ro 2213/2014-17 uložil žalovanej, aby do 15 dní od jeho doručenia buď zaplatila žalobcovi 2 300 Eur s príslušenstvom a nahradila mu trovy konania, alebo aby v tej istej lehote podala proti platobnému rozkazu odpor. Platobný rozkaz žalovaná prevzala 9. decembra 2014.

2. Žalovaná podala osobne na súd 18. decembra 2014 proti uvedenému platobnému rozkazu odpor z dôvodu neexistencie záväzku.

3. Okresný súd uznesením z 09. marca 2015 č. k. 56 C 215/2014-27 odpor odmietol ako neodôvodnený (§ 174 ods. 3 písm. b/ O.s.p.). Uviedol, že odpor žalovanej neobsahuje žiadne odôvodnenie, žalovaná vo svojom podaní len uviedla, že odpor podáva z dôvodu neexistencie záväzku a ako účastník bola o následkoch podania odporu bez odôvodnenia poučená, preto súd aplikoval vyššie uvedené zákonné ustanovenie.

4. Uznesením z 30. júna 2015 sp. zn. 9 Co 185/2015 Krajský súd v Bratislave napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obo 403/98 a zhodne s okresným súdom

dospel k záveru, že odôvodnenie odporu žalovanej neobsahuje žiadne tvrdenie, resp. tvrdenia, ktoré by spochybňovali, či vyvracali dôvodnosť alebo výšku žalobcom uplatneného a platobným rozkazom priznaného nároku, odpor nebol odôvodnený vo veci samej. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

5. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie. Požadovala uznesenie Krajského súdu v Bratislave zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, zároveň žiadala o odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia. Uviedla, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). V konaní podľa jej názoru došlo k vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. konštatovala podanie odporu v zákonnej lehote a jeho riadne zdôvodnenie - neexistenciou záväzku (teda jednoznačne uviedla, že nárok žalobcu považuje za neoprávnený, vykonštruovaný). Argumentovala, že odvolací súd stanovil ďalšie náležitosti podaného odporu bez právneho základu, keďže zákon žiadne náležitosti na obsah (s výnimkou vecnosti odôvodnenia) a rozsah odôvodnenia neustanovuje. Poukázala na § 172 ods. 1 O.s.p. a akcentovala, že zákon neuvádza, či a akými konkrétnymi skutočnosťami je potrebné odpor odôvodniť. Podľa jej názoru tvrdenie o neexistencii záväzku spochybňuje dôvodnosť nároku priznaného platobným rozkazom, rovnako aj dôvodnosť priznanej peňažnej sumy a uvedenie nových, predtým nepoznaných skutočností, ktoré nevyplývajú zo žalobcovho podaného návrhu na začatie konania. Dodala, že už len samotné podanie odporu je potrebné vnímať ako popretie priznanej peňažnej pohľadávky, čo do jej dôvodu a výšky. S odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR 2Cdo 124/1998 uviedla, že odvolací súd svojím postupom porušil zásadu kontradiktórnosti, zásadu rovnosti účastníkov konania a právo žalovanej na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ods. 1 a 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd), čím bola žalovanej odňatá možnosť konať pred súdom. Dôvod dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. namietala nenariadením pojednávania súdom prvej inštancie napriek včas podanému odporu s odôvodnením vo veci samej, čím bol porušený § 174 ods. 2 O.s.p. Namietala tiež nepreskúmateľnosť rozhodnutia a nesprávnosť videla aj v nedoručení platobného rozkazu riadnym spôsobom, pretože podľa jej tvrdenia bol platobný rozkaz prevzatý treťou osobou, ktorá nie je oprávnená v mene žalovanej konať. Odmietnutie včas a riadne podaného odporu okresným súdom a potvrdenie uvedeného záveru súdom odvolacím považovala za nesprávne právne posúdenie veci týmito súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

6. Žalobca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

7. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z. z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalovaná), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je dôvodné a v dôsledku jeho účinku dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (07. augusta 2015), t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie uvedeného § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

10. V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, pričom nejde o uznesenie, ktoré by malo znaky v zmysle § 239

ods. 1 a 2 O.s.p. Keďže prípustnosť dovolania z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplývala, je zrejmé, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v predmetnej veci a podľa tohto ustanovenia nebolo prípustné.

11. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

12. Žalovaná namietala, že jej bolo odňaté právo konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), pričom dovolací súd dospel k záveru, že konanie je takouto vadou postihnuté.

13. Žalovaná namietanú vadu konania v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p. videla v tom, že odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým odmietol odpor žalovanej proti platobnému rozkazu ako neodôvodnený vo veci samej, hoci na takéto postup neboli splnené podmienky. Odvolací súd stanovil ďalšie náležitosti podaného odporu bez právneho základu a bezdôvodne sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý postupoval v rozpore s § 174 ods. 2 O.s.p.

14. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom išlo vtedy, ak súd v priebehu konania neumožnil účastníkovi vykonať práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Uvedená vada konania je dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

15. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O postup odnímajúci účastníkovi možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) išlo tiež vtedy, ak súd prvého stupňa odmietol odpor proti platobnému rozkazu, hoci procesné podmienky podľa § 174 ods. 3 O.s.p. pre to neboli splnené a odvolací súd túto procesnú vadu konania neodstránil (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Vzhľadom na námietku dovolateľky najvyšší súd skúmal, či obsah spisu opodstatňoval záver súdov, v zmysle ktorého boli splnené procesné podmienky pre odmietnutie odporu.

16. Podľa § 174 ods. 2 veta prvá O.s.p. platilo, že ak čo len jeden z odporcov podá včas odpor s odôvodnením vo veci samej, zrušuje sa tým platobný rozkaz v plnom rozsahu a súd nariadi pojednávanie. (...)

17. Odpor proti platobnému rozkazu je špecifickým spôsobom procesnej obrany účastníka konania, ktorá má za predpokladu splnenia zákonom stanovených podmienok (včasnosť, odôvodnenosť vo veci samej a podanie oprávnenou osobou) absolútny kasačný účinok voči platobnému rozkazu. Z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o náležitostiach odporu jednoznačne vyplývala len povinnosť odpor odôvodniť vo veci samej. Z obsahového hľadiska pritom postačovalo, ak z odôvodnenia odporu vyplýval iba nesúhlas účastníka konania s vydaným platobným rozkazom, resp. povinnosťou, ktorá mu bola platobným rozkazom uložená (viď III. ÚS 161/2009).

18. Na odôvodnenie odporu podaného proti platobnému rozkazu mohol žalovaný uviesť akékoľvek tvrdenia (vecné alebo právne) spochybňujúce opodstatnenosť v platobnom rozkaze uloženej povinnosti zaplatiť žalobcovi ním uplatňovanú pohľadávku. Nie je pritom rozhodujúce, či žalovaným uvádzané skutočnosti sú aj spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie (R 76/1999).

19. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná proti platobnému rozkazu, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 2.300,- Eur s príslušenstvom a náhradu trov konania, podala včas odpor „z dôvodu neexistencie záväzku“. Takto podaný odpor podľa názoru odvolacieho súdu

bezpochyby demonštruje nesúhlas žalovanej s uložením povinnosti poskytnúť žalobcovi peňažné plnenie a rozhodne ho nemožno považovať za „odpor bez odôvodnenia vo veci samej.“ Žalovaná v odpore spochybňovala existenciu záväzkovoprávneho vzťahu medzi stranami sporu, resp. doslova tvrdila jeho neexistenciu alebo inými slovami tvrdila neexistenciu jej záväzku ako dlžníka plniť žalobcovi ako veriteľovi finančnú sumu uloženú platobným rozkazom. Nebolo nutné, aby žalovaná v odpore reagovala na niektoré, či všetky skutočnosti, z ktorých žalobca vyvodzoval svoje právo. Žalovaná nemusela ani uviesť konkretizujúci dôvod ňou tvrdenej neexistencie záväzku, s ktorou skutočnosťou sa musí vysporiadať súd pri prejedaní veci v riadnom konaní. So zreteľom na uvedené potom podanie takéhoto odporu žalovanou bolo podaním odporu s odôvodnením vo veci samej, čo malo za následok zrušeniu platobného rozkazu ex lege v plnom rozsahu (§ 174 ods. 2 veta prvá O.s.p.) a súd prvej inštancie mal v spore nariadiť pojednávanie. Ak napriek tomu súd prvej inštancie odpor odmietol, odňal tým žalovanej možnosť ďalej konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

20. Keďže túto vadu neodstránil ani odvolací súd, keď potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o odmietnutí odporu žalovanej ako neodôvodneného vo veci samej, je ňou postihnuté i jeho konanie a rozhodnutie, a preto možno uzavrieť, že aj odvolací súd odňal tým žalovanej možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.)

21. V okolnostiach preskúmvanej veci dospel dovolací súd k záveru, že postup odvolacieho súdu vykazuje znaky relevantné z hľadiska namietanej vady zmätočnosti (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Rešpektujúc právne účinky podaného dovolania, ktoré v konaní nastali, dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a aj súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 1 a 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Keďže dovolací súd zrušil rozhodnutia súdov nižších inštancií, nezaoberal sa ďalšími námietkami žalovanej uvedenými v dovolaní.

22. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.